

Velehrad v zajetí poutníků

Nemusíte mít vstupenku a ani nemusíte věřit v toho správného Boha. Stačí dobrá vůle. To je jediná propustka na Koncert lidí dobré vůle, který začíná v předvečer národní cyrilometodějské poutě na Velehradě na Uherskohradištsku.

Na Velehrad, starobylé duchovní centrum Moravy, přicházeli poutníci od nepaměti, oslavy svátku věrozvěstů Cyrila a Metoděje se ale prvně zmiňují před čtvrtstoletím.

V dnešní podobě je to největší katolická bohoslužba v Česku, která stále víc přitahuje i nevěřící. Jak zdůrazňují organizátoři, je to i hlavním posláním akce: spojit lidi bez ohledu na jejich víru, národnost či vzdělání.

A jedním z hlavních prostředků je hudba. Na koncertě, který budou vysílat v přímém přenosu Česká televize a Radiožurnál, vystoupí už tradiční host Jiří Pavlica s Hradišťanem, letos navíc přijede i Marta Kubišová, Petr Malásek, Robert Křesťan či americká zpěvačka Brenda Jackson. Očekává se, že stejně jako loni přijede na třicet tisíc poutníků.

Slavnostní poutní mše svatá odstartuje ve středu v půl jedné dopoledne. Sloužit ji na nádvoří před starobyklou bazilikou nebude nikdo menší než arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Jan Graubner a kardinál Miloslav Vlk.

Nejdražší je mír

První setkání na Velehradě se datují od 80. let minulého století, nejvýznamnější pouť se konala v létě 1985. Pamětníci tvrdí,

FOTO: F. KOTEK

že tenkrát bylo „slyšet pukat ledy“. Oslavy byly tu červencovou nedělí významné samy o sobě – toho roku bylo kulaté 1100. výročí úmrtí svatého Metoděje. Jenže významnou historickou událost znásobilo ještě tehdejší společenské pnutí. Pouti předcházela podpisová akce žádající papeže Jana Pavla II., aby přicestoval do Československa. Komunistická vláda však odmítla vyslyšet hlasy věřících a nespokojenost propukla naplno právě na Velehradě. Třebaže se totalitní úřady velké akce obávaly, úplně zakázat si ji netroufli. Proto se komunisté rozhodli využít přirozeného citění katolíků a pokusili se převléknout velehradskou pouť na mírovou slavnost.

To dodnes nejlépe dokládá dobový snímek fary, na němž je zachycen vyvěšený transparent hlásající heslo: Nejdražší ze všeho je mír! Na Velehrad toho roku přijelo nebývalé množství věřících z Moravy, Čech i ze Slovenska, odhaduje se sto tisíc až čtvrt miliónu lidí.

Bouřlivě přivítali jak papežova zástupce kardinála Agostina Casaroliho, tak pražského kardinála Františka Tomáška. Když se ale slova ujal tehdejší ministr kultury Milan Klusák, který vyrukoval s politickou propagandou, poutníci jej vypískali a skandováním znovu volali po příjezdu papeže. Ač v okolí čekala vodní děla a mezi lidmi se pohybovalo několik set příslušníků StB, proti poutníkům-demonstrantům nezasáhli.

„Netroufli si. To nedělní dopoledne jsme se cítili na Velehradě na pár hodin jako svobodní lidé. Bavili jsme se s estébáky jako rovný s rovným,“ popisoval s odstupem let památnou pouť Pavel Záleský, nynější ředitel Charity svatě Anežky v Otrokovicích.

Výsledky až po půl roce

Den po velehradské pouti v roce 1985 uveřejnil tehdejší list ÚV KSČ Rudé právo pouze zcela neutrální zprávu, teprve až o deset dní později deník rozhořčeně glosoval protistátní akci: „Některé západní sdělovací prostředky zahájily novou pomlouvačnou kampaň proti ČSSR. Za záminku si vzaly oslavy 1100. výročí úmrtí Metoděje, které za účasti státních i církevních představitelů probíhaly na Velehradě.“

StB potřebovala přes půl roku, aby vyhodnotila všechny fotografie, audiozáznamy a hlášení. Následovaly tvrdé výsledky věřících a všemožná šikana. Vytypované účastníky v den velehradské pouti v příštím roce tajní policisté preventivně zatkli. Podle historiků projevy nespokojenosti od té doby nepřestaly až do listopadové revoluce v roce 1989. ■

KAMILA MACHALOVÁ

Akce, informace

Dny lidí dobré vůle Velehrad, 4. – 5. července Úterý 4. 7.

- 13 h Ruční přepisování Bible (stan naproti obecnímu úřadu)
- 15 h Mše svatá pro postižené v bazilice
- 15 h Velehrad dětem (B podium u baziliky) – Slavnostní zahájení programu pro rodiny s dětmi.
- 16 h Vernisáž velkoformátových fotografií Matky Terezy
- 16.15 Setkání vozičkářů (před ZŠ)

- 16.30 Prezentace činnosti papežských misijních děl
- 17 h Prezentace hnutí a komunit v ČR
- 17.30 h Vernisáž děl uvězněných
- 18 h Vernisáž vítězných obrázků soutěže Cestou dvou bratří
- 18.30 Prezentace vybraných charitativních projektů
- 19 h – Večer lidí dobré vůle (Jiří Pavlica s Hradišťanem, Marta Kubišová, Petr Malásek, Robert Křesťan, Brenda Jackson/USA aj.)

- 21 h Žít ve světle lásky (B podium u baziliky) – pásmo písní, svědectví, tanců a pantomimy.
- 21 h Adorace v bazilice
- 24 h Mše svatá v bazilice
- Po celý den ekologické aktivity (Archeoskanzen v Modré)

Středa 5. 7.

- 10.30 Slavnostní poutní mše svatá na nádvoří před bazilikou
- 15 h Byzantsko-slovanská liturgie sv. Jana Zlatoústého v bazilice

Informace

Tak jako každý rok, i letos je nutné počítat s omezením dopravy v okolí Velehradu. Pokud pojedete autem, budete muset svůj vůz nechat už ve Starém Městě nebo v okolních obcích. Nově ale můžete na Velehrad přijít po nedávno otevřené cyklostezce, která vede po starodávné poutní cestě.

- Podrobný program je k nalezení na stránkách: www.velehrad2006.cz